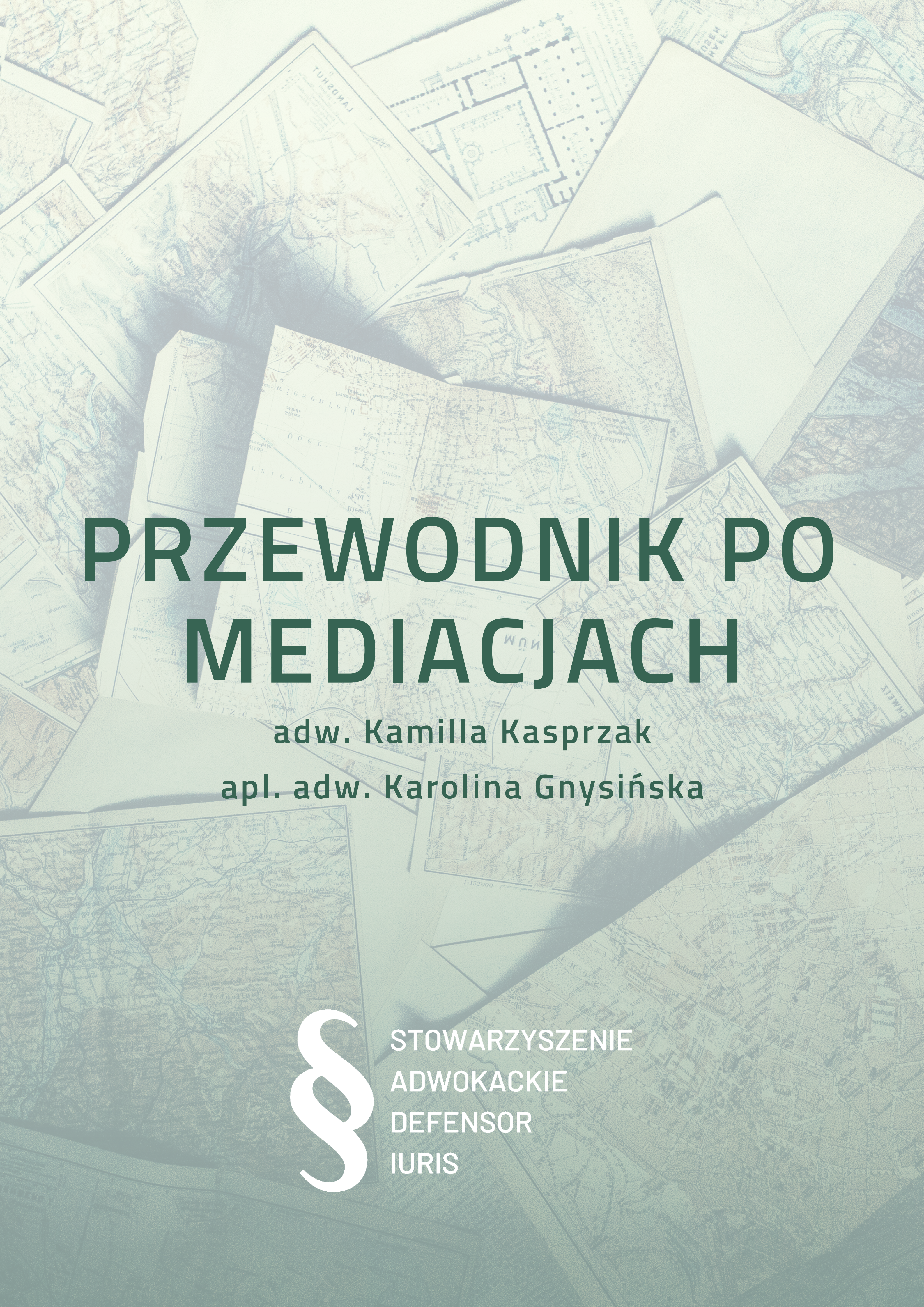

PRZEWODNIK PO MEDIACJACH

adw. Kamilla Kasprzak

apl. adw. Karolina Gnysińska

STOWARZYSZENIE
ADWOKACKIE
DEFENSOR
IURIS

*Najlepszą drogą do
zlikwidowania jakiegokolwiek
problemu jest usunięcie jego
przyczyny*

Martin Luther King

STOWARZYSZENIE
ADWOKACKIE
DEFENSOR
IURIS

Spis treści

Czym jest mediacja?	4
Jak trafić do mediatora?	5
Jakie są zasady mediacji?	6
Jak przebiega mediacja?	9
Kto uczestniczy w mediacji?	10
Uгода mediacyjna - co to?	11
Kim jest mediator?	12
Jak znaleźć mediatora?	13
Kto płaci za mediację?	14
Jakie są korzyści z mediacji?	15

Czym jest mediacja?

Mediacja

to dobrowolne spotkanie co najmniej dwóch stron sporu, którym osoba trzecia, w postaci bezstronnego mediatora, pomaga znaleźć rozwiązanie problemu, zaspokajające potrzeby obu stron, tak aby z tego spotkania wszyscy wyszli z poczuciem wygranej. Spotkanie to odbywa się w odformalizowanej atmosferze i z zachowaniem pełnej poufności.

Rodzaje mediacji:

mediacja umowna

odbywa się z inicjatywy stron, na podstawie umowy o mediację zawartej z wybranym mediatorem,

mediacja sądowa

odbywa się w trakcie postępowania sądowego, na podstawie postanowienia sądu, które kieruje strony postępowania sądowego do mediacji.

Jak trafić do mediatora ?

Zanim do sądu - porozmawiajmy u mediatora

Strony sporu mogą zdecydować się na mediację zanim sprawa trafi do sądu. Wówczas strony same wybierają mediatora i sposób prowadzenia mediacji, a jej warunki określają w zawartej z mediatorem umowie o mediację.

Mediacja podczas postępowania sądowego

Strony mogą przystąpić do mediacji również w trakcie istniejącego już sporu sądowego. Najczęściej decydują się na to na początku postępowania. W takiej sytuacji mediacja odbywa się na podstawie postanowienia sądu, w którym wskazuje się wybranego mediatora i termin na przeprowadzenie mediacji. Strony mogą zasugerować osobę mediatora.

Jakie są zasady mediacji ?

Nie ma zamkniętego katalogu zasad prowadzenia mediacji i strony mogą kształtować przebieg mediacji zgodnie ze swoją wolą.

W praktyce, wśród podstawowych zasad mediacji wyróżniamy:

dobrowolność

poufność

bezstronność

neutralność

brak formalizmu

Dobrowolność

Nikt nie może zmuszać stron do udziału w mediacji. Nawet w postępowaniu sądowym **obie strony muszą wyrazić zgodę** na skierowanie sprawy do mediacji. W każdej chwili strony mogą wycofać się z mediacji bez konieczności uzasadniania swojej decyzji.

Mediator nie może niczego stronom narzucić. Zadaniem mediatora jest pomoc stronom w odnalezieniu potencjalnych rozwiązań, spośród których strony dokonają samodzielnego wyboru.

Poufność

Przebieg rozmów ugodowych pozostaje tajemnicą. Nikt nie może ujawniać informacji, które zostały podniesione w trakcie mediacji, a w przypadku naruszenia tego zakazu przez którąkolwiek ze stron, sąd nie może tych informacji brać pod uwagę. W przypadku nie zawarcia ugody, mediator informuje sąd wyłącznie o tym fakcie, nie podając, z jakiej przyczyny nie doszło do zawarcia ugody.

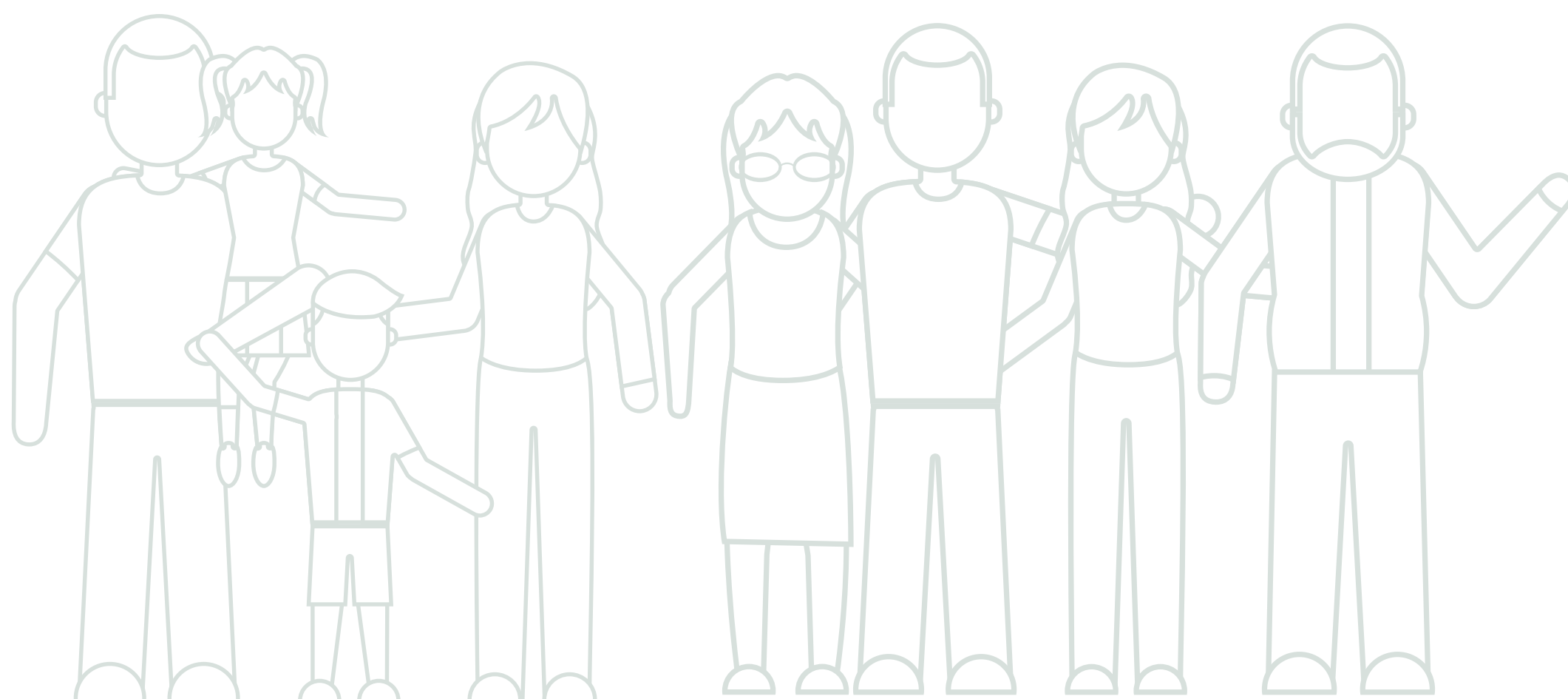
Mediator nie może być świadkiem na okoliczności, o których dowiedział się w trakcie mediacji, chyba że strony zwolnią go z obowiązku zachowania tajemnicy mediacji.

Bezstronność i neutralność

Mediator nie może zajmować stanowiska sugerującego, iż przychyliła się do argumentacji którejkolwiek ze stron. Nie dyskryminuje żadnej ze stron ze względu na wiek, płeć, wykształcenie, orientację seksualną itp. Mediator nie zmusza stron do zawarcia porozumienia, ale pomaga im takie porozumienie osiągnąć.

Brak formalizmu

Nie ma żadnych ustalonych zasad prowadzenia mediacji. Istotne jest to, że mediator może spotykać się z każdą ze stron osobno, jeżeli to ułatwi osiągnięcie porozumienia i pozwoli stronom na uniknięcie konfrontacji. Obecnie, ze względu na obowiązujący stan epidemii i wprowadzone ograniczenia, możliwe jest przeprowadzenie spotkania on-line.

Jak przebiega mediacja ?

Spotkania mediacyjne

W trakcie mediacji odbywają się spotkania mediacyjne, podczas których strony mogą m. in. przedstawiać swoje stanowiska lub omawiać możliwe warianty ugody. Mediator może spotkać się z każdą ze stron osobno lub z obiema stronami jednocześnie, jest to zależne od woli stron.

Protokół

Z przebiegu mediacji mediator sporządza protokół, w którym wskazuje, kto brał udział w mediacji, kiedy i gdzie odbywały się spotkania oraz czy strony zawarły ugody. Jeżeli strony nie doszły do ugody - w protokole nie podaje się przyczyny.

Ugoda

W sytuacji gdy strony osiągną porozumienie, sporządzana i podpisywana jest ugoda, którą następnie kieruje się do sądu w celu jej zatwierdzenia.

Kto uczestniczy w mediacji?

W mediacji biorą udział **strony sporu**. W spotkaniu mediacyjnym mogą uczestniczyć również **pełnomocnicy stron** (adwokaci, radcy prawni). Udział profesjonalnego pełnomocnika może być bardzo pomocny, jeżeli spór dotyczy kwestii prawnych. Mediator nie powinien pomijać pełnomocnika, tylko traktować go na równi ze stroną. Jednak to strona decyduje o tym, czy chce, żeby pełnomocnik był obecny na spotkaniu.

Czasami zdarza się, że w spotkaniu mediacyjnym biorą udział **inne osoby**, np. księgowa czy kierownik budowy, a więc osoby które nie są stronami sporu, ale mają wiedzę, która pomoże stronom wypracować korzystne dla wszystkich rozwiązanie.

Uгода mediacyjna - co to?

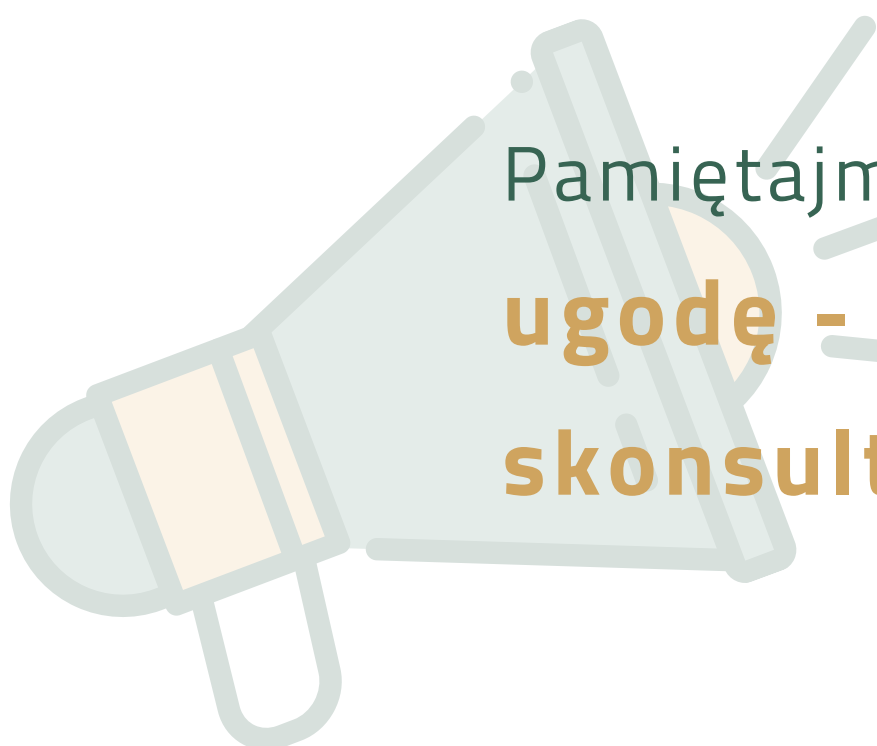
Uгода

to porozumienie zawarte pomiędzy stronami konfliktu, które pozwala zakończyć istniejący spór (np. zapłata faktury za wykonaną usługę budowlaną) lub mogący powstać w przyszłości (np. ustalenie kontaktów z dzieckiem). Strony wspólnie ustalają najlepsze dla nich rozwiązanie.

Uгода zawarta przed mediatorem, po jej zatwierdzeniu przez sąd, jest tak samo **ważna jak orzeczenie sądu**. Oznacza to, że w przypadku nie spełnienia warunków ugody przez którąkolwiek ze stron, świadczenie może wyegzekwować komornik, jeżeli ugoda podlega egzekucji.

Pamiętajmy, że:

ugodę - przed podpisaniem - warto skonsultować z adwokatem.

Kim jest mediator?

Mediator

to osoba, do której zwrócono się o to, aby przeprowadziła mediację w sposób skuteczny, bezstronny i kompetentny, a więc aby pomogła stronom konfliktu znaleźć rozwiązanie istniejącego pomiędzy nimi sporu, które znajdzie odzwierciedlenie w zawartej ugodzie mediacyjnej.

Stałym mediatorem wpisanym na listy prowadzone przez prezesów sądów okręgowych może zostać osoba fizyczna, która:

1. posiada pełną zdolność do czynności prawnych i pełnię praw publicznych,
2. ma wiedzę i umiejętności w zakresie prowadzenia mediacji,
3. ukończyła 26 lat,
4. zna język polski,
5. nie była prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe,
6. została wpisana na listę stałych mediatorów prowadzoną przez prezesa sądu okręgowego.

Nie ma żadnych wymogów co do wykształcenia mediatora, a więc mediator nie musi być prawnikiem, jak również nie musi być psychologiem. Często jednak to osoby o takim wykształceniu decydują się prowadzić mediacje.

Jak znaleźć mediatora ?

Wśród mediatorów wyróżnimy:

1. stałych mediatorów wpisanych na listy prowadzone przez prezesów sądów okręgowych,
2. mediatorów wpisanych na listy prowadzone przez organizacje pozarządowe oraz uczelnie, którzy mogą być równocześnie stałymi mediatorami, ale nie muszą (ośrodki mediacyjne samodzielnie określają wymogi jakie musi spełniać osoba, która chce zostać wpisana na listę ośrodka),
3. mediatorów, którzy nie są ani stałymi mediatorami, ani mediatorami wpisanymi na listę prowadzoną przez organizację pozarządową lub uczelnię, ale posiadających odpowiednie kompetencje do poprowadzenia mediacji i do których strony postanawiają się zwrócić o pomoc w rozwiązaniu sporu, tzw. mediatorzy ad hoc.

Szukając mediatora możemy zatem zasięgnąć informacji we właściwym sądzie okręgowym (listy stałych mediatorów są udostępniane na stronach internetowych sądów) lub zwrócić się do organizacji, która prowadzi listę mediatorów (np. Centrum Mediacyjne przy Naczelnej Radzie Adwokackiej).

Kto płaci za mediację?

Koszty mediacji ponoszą strony.

Niezależnie od tego, czy bierzemy udział w mediacji umownej czy sądowej, powinniśmy ustalić z mediatorem wszystkie koszty związane z mediacją oraz zasady ich poniesienia. Wysokość kosztów mediacji zależna będzie od przedmiotu sprawy.

Istotne jest to, że **w przypadku zawarcia ugody strony mogą odzyskać część uiszczanej opłaty sądowej**, jeżeli mediacja odbywa się w trakcie postępowania sądowego.

Jeżeli nie dojdzie do zawarcia ugody, koszty mediacji mogą być rozliczane w orzeczeniu kończącym postępowanie, zatem może zdarzyć się tak, że koszty mediacji poniesie w całości strona, która przegrała proces.

Jakie są korzyści z mediacji?

Najważniejsze korzyści płynące z mediacji:

1. uгода przeważnie uwzględnia w podobnym stopniu interesy obu stron, zatem **z mediacji obie strony wychodzą wygrane**,
2. to **strony decydują** o tym, jak wygląda i ile trwa mediacja,
3. mediacja daje większą szansę na **zachowanie prawidłowej relacji z drugą stroną** sporu, pozwala stronom zachować godność i wyjść ze sporu z honorem i klasą,
4. w mediacji nikt nie musi niczego udowadniać - w jej trakcie szuka się tego, co dla stron wspólne i co pomoże osiągnąć porozumienie,
5. **mediacja koncentruje się na przyszłości**, a nie na przeszłości,
6. stronom łatwiej jest stosować się do tego, co **same wypracowały i na co dobrowolnie wyraziły zgodę**, a nie do tego, co im zostało z góry narzucone przez osobę trzecią,
7. w ugodzie **można zakończyć kilka sporów**, które w sądzie musiałyby być rozstrzygane odrębnie, zaś w tekście ugody mogą pojawić się zapisy, które w wyroku nie mogłyby się znaleźć,
8. mediacja co do zasady **jest tańsza** od postępowania sądowego.

*Zrozumieć
potrzeby drugiej osoby nie
oznacza rezygnacji ze swoich
własnych. Oznacza natomiast
okazanie drugiej osobie, że
jesteś zainteresowany
zarówno swoimi, jak i jej
potrzebami*

Marshall Rosenberg

STOWARZYSZENIE
ADWOKACKIE
DEFENSOR
IURIS